

Тематичний огляд законодавства

Щодо Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках¹

7 квітня 2023 року Кабінет Міністрів України прийняв Стратегію державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках (далі Стратегія і Операційний план до неї). Нова стратегія спрямована на розробку державної політики, яка забезпечує ефективну відповідь на нові виклики, пов'язані з масовим переміщенням людей, що було спричинено повномасштабним вторгненням Російської Федерації, та вирішення потреб постраждалих від війни осіб.

Стратегія встановлює 5 основних стратегічних цілей, кожна з яких має окремі завдання та показники результативності.

■ **Ціль 1: Посилення спроможності держави у реагуванні на виклики внутрішнього переміщення та забезпечення умов для реалізації державної політики у сфері внутрішнього переміщення:**

1. Актуалізація законодавства щодо внутрішнього переміщення включаючи внесення змін до Закону України “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб” та інших законів щодо забезпечення реалізації прав ВПО;
2. Удосконалення Єдиної інформаційної бази даних про ВПО, її інтеграція з іншими базами даних та державними реєстрами; запровадження електронного кабінету ВПО²;
3. Запровадження системи періодичної оцінки потреб ВПО.

■ **Ціль 2: Створення умов для безпечного переміщення осіб з населених пунктів, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій, та задоволення їх гуманітарних потреб:**

1. Організація безпечної евакуації з території активній бойових дій:
  - (i) Запровадження системи координаційних штабів з евакуації (центральний Координаційний Штаб та системи локальних евакуаційних штабів);
  - (ii) Оновлення законодавчої бази щодо евакуації, включаючи встановлення процедури обов'язкової евакуації;
  - (iii) Координація з міжнародними та неурядовими національними організаціями, щодо підготовки, організації та здійснення евакуації;
  - (iv) Забезпечення повного та належного інформування про евакуацію.
2. Надання гуманітарної допомоги евакуйованому населенню;
3. Підтримка громад, що приймають ВПО.

¹ Всі терміни, використані в даному документі є цитатами з нормативно-правового акту

² Персональний електронний обліковий запис для осіб, які бажають отримувати послуги в електронній формі

■ **Ціль 3: Сприяння адаптації ВПО на новому місці проживання безпосередньо після внутрішнього переміщення:**

1. Підтримка громад, що приймають ВПО;
2. Забезпечення соціальної адаптації ВПО на початковому етапі після евакуації;
3. Поетапне розселення ВПО з місць компактного поселення. Крім того, Стратегія пропонує широкий спектр роботи щодо місць компактного поселення, зокрема розробку правової бази та призначення відповідального органу;
4. Запровадження пільгових умов розрахунку орендної плати;
5. Забезпечення доступу ВПО до освітніх послуг;
6. Надання достовірної та актуальної інформації про наявні послуги та місця для тимчасового розміщення ВПО у доступних форматах;
7. Створення умов для отримання психологічної допомоги і реабілітації ВПО.

■ **Ціль 4: Сприяння інтеграції внутрішньо переміщених осіб шляхом створення умов для розвитку потенціалу, посилення спроможності приймаючих територіальних громад:**

1. Розв'язання проблем, пов'язаних з забезпеченням житлом ВПО:
  - (i) Забезпечення ВПО доступним житлом;
  - (ii) Формування фондів житла для тимчасового проживання ВПО;
  - (iii) Розширення переліку кредитно-інвестиційних механізмів забезпечення ВПО житлом.
2. Запровадження механізму періодичного моніторингу та оцінки стану інтеграції ВПО в приймаючі територіальні громади;
3. Створення умов для соціальної інтеграції дітей, що постраждали від війни;
4. Здійснення заходів щодо професійного навчання/перенавчання, підтримки зайнятості і самозайнятості ВПО;
5. Підтримка створення консультативних органів з метою залучення ВПО до процесу прийняття рішень місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування;
6. Вжиття заходів із забезпечення стійкості територіальних громад та їх згуртованості із залученням ВПО.

■ **Ціль 5: Підтримка безпечного повернення до покинутого місця проживання та реінтеграції ВПО:**

1. Формування державної політики щодо повернення до покинутого місця проживання та реінтеграції ВПО;
2. Запровадження порядку обліку та компенсації вартості зруйнованого та/або пошкодженого майна;
3. Забезпечення належного інформування та створення інших умов для прийняття ВПО обґрунтованого рішення щодо повернення до покинутого місця проживання;
4. Забезпечення належного планування відновлення регіонів та територій, що постраждали внаслідок збройної агресії проти України;
5. Сприяння у здійсненні заходів з підвищення рівня згуртованості та подолання конфліктів;
6. Створення підґрунтя для відновлення пошкодженої інфраструктури деокупованих населених пунктів.

Операційний План визначає органи влади, що є відповідальними за виконання конкретних завдань, передбачених Стратегією, терміни виконання, джерела фінансування та показники результативності.

Стратегія є рамковим документом, цілі і задачі в більшості потребують розроблення окремих програм для подальшої реалізації. Останні законодавчі зміни свідчать про те, що Уряд вже спрямовує свої дії на реалізацію Стратегії включаючи прийняття [Закону про компенсацію](#), [Постанови №209](#) (щодо обов'язкової евакуації), [Постанови №248](#) (яка додає соціальну адаптацію до переліку соціальних послуг), [Постановаи№264](#) та [Постанови №237](#) (оновлення системи державних послуг у галузі зайнятості).

КОНТАКТИ**E-MAIL:** UKRKI@UNHCR.ORG, **ТЕЛ:** +38 044 288-9710**ПОСИЛАННЯ**УВКБ ООН Україна: www.unhcr.org.ua/en - Twitter: www.twitter.com/UNHCRUkraineFacebook: www.facebook.com/UNHCRKyiv - Instagram: www.instagram.com/unhcr_ukraine